

מסורת הש"ס

(א) [ע' קדושין לאה:] (ב) [ע' מוס' כחובות דר. ד"ה ליתא] (ג) [לעיל קטח.] (ד) [ע"י ל.] (ה) [בש"י ל. אימא אלגותי] אכל בעריו גרם בני' שלפנינו, (ו) [לעיל קלח.] (ז) [חולי קלד:] (ח) [מוספ' פ"יו, ט] ס"א לאיסורא,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לפי שאין עושין אותה אלא:
(ב) ד"ה מנן וכו' כל זנב השבילים מנן: (ג) ד"ה מנן וכו' בכברה כדי שיפול:
(ד) ד"ה אכל טטל הוא בכברה ונותן לתוך האכוס:

גליון הש"ס

גב' אמר מר וזמרא לית
הלכתא בבל הני שמעיתא.
עין כחכות דף נ"ד ע"א
מוס' ד"ה לית הלכתא:
רש"י ד"ה אבל גומל וכו'
גומל מאליו בר"ש. עין לעיל
דף נ"ד ע"א ברש"י ד"ה
כלאים דחבילים:

רבינו חננאל

לֵא שֶׁחַן עוֹשִׁין אֹתָהּ
אֵלַע לְנוֹחַן, פִּי' (גִּנְזָרִין)
לִבְעוֹל הַחֲתָוּת בִּי גוֹנָה
כִּי בִצֵּה. מִלֵּב הַמֶּרֶס.
פִּי' הוּא הַמַּכְלֵל מִסֵּר
אֵת הַדָּתָן (תָּחַן) [נִטָּל]
אֵת הַדָּתָן לִמְרָסָם בִּי
עַל הַרְבֵּב הַרְבִּיעִי, וְיֵא
מִכְלֵל מִמֶּרְסָם הוּא, כְּלוֹמַר
אֵינוֹ מַכְלֵל בִּי אֶרֶץ אֵל
חֲרָדֵל
שִׁלְשׁ מַעֲשֵׂי, חֲלָקִי עָלַי
רַב וְשִׁמּוֹל וְר' יִחְזִקוֹ ר' בִּין
אֲלֵיכֶר, וְדִרְבָּרִין פִּשְׁטִין
וְכוּ וְסִטְרָא הִוּוּ אֲבָרָא
אֲבָרָא לִי הִיחֲלַתְּ כֻלָּ
שֶׁחַן עֲשִׂיתָמָה, אֵל כִּי אֵל
רִחֲמָא חֲרָדֵל שִׁלְשׁ מַעֲשֵׂי
מִכְלֵל מִנּוּחַ בִּי בִד בִּין
כְּבִלִי וְנוֹחַן לִתְכּוֹב, כֻּלָּ
אֵל טִירָחֵל אֵלֶּכּ
וְשׁוֹ עֲשִׂיתָמָה שֶׁחַן לִמְרָס
וְנוֹחַן לִתְכּוֹב פֶּלֶא אֵל גִּרְסִין,
וְאֵל שִׁיחֻחֵא אֵלֶּכּ מַעֲרַב,
וּמִשְׁכִּיחֵא אֵלֶּכּ אֲתָמָה
נִשְׁכָּח, אֵמָּה, נִשְׁכָּח.
אֲנִימֻלִין, וְר' שִׁמְעֵן דִּנְהֵר
וּפְלִפְלִין, אֲלֵיכֶר, וְר' יִשְׁן
וְכָל צִלְזִילֵי אֲפִדְסִטְרֵן
אֵל שְׁרִיחֵא אֵת הַחֲלָתִת
כְּשִׁפְרִיחֵא לִבְנוֹחַן לֵא
הַחֲזוּמִין, וּמִיבִעִילֵי אֵל שֶׁרֶה
מָא, וּמִסְכָּרָא, וְר' שֶׁרֶה אִמֵּר
אֵלֶּכּ, וְר' שִׁמְעֵן מִרְבֵּנָא, אֵל
וְר' יוֹסִי, אֲבָל כִּיחָא
בִּין מִחְמִין בִּין כִּינֻנִּין
אֲסוֹר, וְסוֹרִינִי שִׁמְעָתָא
אֵלֶּכּ, וְר' מִתְמַלְלֵי שִׁלְשֵׁת
לִשְׁתֵּי שִׁבְתָּא אֵלֶּכּ, אֲבָל
שִׁלְשֵׁת אֲסוֹר אֲפִלְרֵי כִּיחָא
וְעִבְשִׁי שִׁבְתָּא חוּשֵׁשׁ אֵל
אֵלֶּכּ יִשְׁתֵּה מִשְׁכָּח, מוֹתָר
אֵל שֶׁרֶת לִתְכּוֹב וְלִיחֵיחָא
בְּהוּמָא, לִכְסִכּוֹס כִּיחֻתָּא.
פִּי' לִרְכּוֹכֵי אֵל מִכּוֹרִן
וְשִׁרֵי, אֵל דִּלְמָא לֵאלוּלֵרֵי
וְר' פִּי' לִקְבֵץ מִקְצָא
הַבְּהֵן בִּי פִשְׁתִּים לִתְכּ
אֵלֶּכּ לִשְׁרֹפֵי מִשְׁרֹחֻשֵׁן
וּמִיחִשִׁבֵּי כִשְׁשֵׁא אֵל
הַבְּהֵן עוֹמֵד אֲנֹסֵי, פִּי' שֶׁשֶׁ,
וְרִחֲמָה לִרְכּוֹכֵי, וְר' נִחְבֵּן
יִשְׁרֵי וְיִמּוּלִין וּמִבְּרֵי
לִדִּין דִּבְ עֲשִׂיתָמָה חֲרָדֵל הִוּוּ

(א) לפנינו בגמ' איחא שם כיסו בצלייתא.

תולין פרק עשרים שבת

לגפּי שאין עושין ⁽⁶⁾ אלא לגוון. למראה שהלמון יפה לגוון ולא החלבון הלך איד' וממחו. דישפיד'ר בלע"ז בנים או ביי' ממחו בליל. משמע זהו שניו של: ואינו ממחו ביד. דממחו ליה שפיר טפי: אלא שמואל ממחו ביד. שאין זה דרכו בחול: קס ר' יוחנן בשיטתיה דר"א. חזר וואסר: אביי ורבא דאמרי תרבייכו הלכא כר' יוחנן. דאסר: לרבך. לועזי: צופסא דאסומא. אמנעי שא שום: ולא יערוב. דרך שטורפין ציזים בקערה צבך דרך שריפה שמכה בצבא: שחיש'ן ודיו שזוקין אותם בנים ממשיך. נותן: צבא: שחיש'ן.

לפי שאין עוֹשִׂין אותה אלא לבוֹן אֵיתָמֹר חֲדָרֵל שֶׁלֹּשׁ
מַעַ"שׁ לְמַחֵר אָמַר רַב מִמְּחוּ בְּכָל אֶבֶל לֹא בִיד א"ל
שְׁמוּאֵל בִּיד אִמּוֹ כֵּל יוֹמָא מִמְּחוּ לִיה בִּיד מֵאֶבֶל
חֲמוּרִים הוּא אֵלָּא אָמַר שְׁמוּאֵל מִמְּחוּ בִיד וְאִינוּ מִמְּחוּ
בְּכָל אֲתָמֶר ר"א אָמַר אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה אֲסוּר וּרְבִי
יֹחֲנָן אָמַר אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה מוֹתֵר אֲבִי וּרְבָא דֶאֱמֵר
תְּרוּיָהּ אִין הִלְכָּה כְּרַבִּי יֹחֲנָן קָם רַבִּי יֹחֲנָן
בְּשִׁיטְתָּיה דר"א קָם רַבִּי אֱלֵעָזָר בְּשִׁיטְתָּיה דשְׁמוּאֵל
אֲבִי וּרְבָא דֶאֱמֵר תְּרוּיָהּ הִלְכָּה כְּרַבִּי יֹחֲנָן
אִימִיה דֶאֱבִי עֲבָדָא לִיה וְלֹא אֶבֶל דְּבִיתָהּ
דְּעִירָא עֲבָדָא לִיה לִרְבִּי חִיָּיא בִּר אֲשִׁי וְלֹא אֶכִּיל
א"ל לִרְבִּךְ עֲבִידִי לִיה וְאֶבֶל וְאֵת לֹא אֶכְלֵת אָמַר
רַבָּא בִּר שְׁבָא הוּהּ קֵאִימָנָא קָמִיה דְּרַבִּינָא וּבְחָשִׁי
לִיה בִּשְׁוֹפְתָא דְתוּמָא וְאֶבֶל * אָמַר מִר זוּטְרָא * לִית
הִלְכָּתָא כָּל הַנִּי שְׁמַעְתָּתָא אֵלָּא כִי הָא דֶאֱתָמֶר
חֲדָרֵל שֶׁלֹּשׁ מַעַ"שׁ לְמַחֵר מִמְּחוּ בִין בִּיד בִּין
בְּכָל וְנוֹתָן לְתוֹכוֹ דְּבֶשׂ וְלֹא יִטְרוּף אֵלָּא מִעֵרֵב
בְּשַׁחֲלִיִּים שֶׁשְׁחָק מַעַ"שׁ לְמַחֵר נוֹתָן לְתוֹכוֹ שְׁמֹן
וְחוּמִין וּמִמְשִׁיךְ לְתוֹכוֹ אֲמִיתָא וְלֹא יִטְרוּף אֵלָּא
מִעֵרֵב יֶשׁוּם שְׁרִיסקוּ מַעַ"שׁ לְמַחֵר נוֹתָן לְתוֹכוֹ
פּוֹל וְגִרְסִין וְלֹא יִשְׁחָק אֵלָּא מִעֵרֵב וּמִמְשִׁיךְ אֵת
אֲמִיתָא לְתוֹכוֹ * מֵאִי אֲמִיתָא נִינְיָא אָמַר אֲבִי
ש"מ הָאִי נִינְיָא מַעֲלִיא לְתַחֲלִי: וְעוֹשִׂין אֲנוּמְלִין
בְּשֶׁבֶת: * ת"ר יְעוֹשִׂין אֲנוּמְלִין בְּשֶׁבֶת וְאִין עוֹשִׂין
אֲלוֹנוּטִית וְאִיוּ הִיא אֲנוּמְלִין וְאִיוּ הִיא אֲלוֹנוּטִית
אֲנוּמְלִין יִין וְדִבֵּשׁ וּפְלַפְלִין אֲלוֹנוּטִית יִין יֶשֶׁן וּמִים

אחימא. מינט"א זלע"ז: **מעליא לסחלי.** לערז עס שחליים: **ואין**
עושיין אלונטיים. שאינע למשקה זאמאל לנגן לאחר המרצח ודוגמת
רפואה: **והשי מנינא דרשא.** הרשעני זינימו משערת ראשי עד
נמנו לי מוריות. אס הייתי ניזול ממנו שלא אמות: **ספי**
זכא יומא. ואלא הימא מוקין: **דדש ציה.** רגול זכא: **בתנ"י חילתים.**
העלטים זלשון ישמעאל זבלט"א **לורא** וסורין חילתים פשוטין ושוטין אמת.
המסם לרפואה: **אבל נותא.** החלמית: **בזוך החומץ.** ומטבל בזו ממאלו.
ולקמיה מפרש אמאי אין שורין: **ואין שולין אס הכרשינין.** מזין
עליהם מים זכלי לזרור פסולתן כדתנן בזמכת זילה (דף יד:) אף
מדיח וסור: **ולא שפין אוקא.** זיד להסיר פסולת דהוה ליה בזר:
אבל נותא לזוך הכזר. ואע"פ דפעמים שהפסולת נופל דרך נקבי
הכזר ונמאל נזכר ממליו: **סכן.** הוא שפושין מן הקש מחסכין
אחיות בזמריגין ורשע כל זנז: **השזרות** אס: **מוך.** הוא מוזק השבולת
העליין ואינו נותא למאלל וכוזרין וסורין (א) בזכרין שפול המוך: **אבל**
ניטול (א) **בזכר.** ליתן בזוך האזום ואע"פ שהמוך "נופל ממליו כר"ש
לדאמר דבר שאין מחסכין מותר: **גב' שר.** חילתים פשוטין מאי:
אחאומא. זכר חי: **שלא יעשה בו.** לא שזקוק רבנן למעבד עובדי
הדחול: **אס כן.** דלא ידענא לפרושי ממני' טפי מינק מה זין לי וכן:
ממניטין יחידה היא. ור' יוסי אמרה אבל לרבנן אף זונות אסור:
ליוקרא דליבא. שזבו כזד עליו: **תלסא סקלי חילתסא.** משקל ג'
הזביס: **שאלו ש מדרסא.** מה יעשה זשטל: **לשסור לא קמיזבד** (על)
לגי. זללאו רפואה משקה הוא ותנן כלל המשקין שומה (על)
דף קט: **לשרוס.** דתנן ממניטין אין שורין: **כמאן דשרי.**
זביעא הוא. הך דרב לימא כרבי יוסי דשרי זונות אבל לרבנן
אסור: **עייילנא.** הכיטני ואזס זקן היה: **לככוסו יונימא.**
חמולוק כמות של פשתן שנזכבה והרי היא קשה ומשפספה
זין שמי ידיו והיא מתרככה ואף הליזון שלה מזהיל על ידי
השפסוף: **אולודי חורא.** הליזון מזהיל: **הסס מיתוי** כאלודי
חורא. שמקפיד על ליזונו וזוהרו של סודר יותר ממנימא:
משלפא

עין משפט
נר מצוה

לֵב אִי מִי פִיחַ מוֹלֵל שֶׁנֶּת
 הָיָה וְיִפְדֵּי אֶלֶּכֶּי יִשְׁכַּח
 קִמְּנוּ לְאִוִּן עוֹשֵׂי אִיחַ
 כִּי שָׂא עֲמֵק פִּי:
 לֵב אִי מִי פִיחַ שֶׁסָּם
 עוֹשֵׂי עֲמֵק עֲמֵק:
 לֵד מִי שֶׁהִיֵּל עוֹשֵׂי
 עֲמֵק פִּי:
 לֵד מִי פִיחַ מוֹלֵל שֶׁנֶּת
 הָלֵל:
 לֵד מִי פִיחַ מוֹלֵל שֶׁנֶּת
 הָלֵל וְקִמְּנוּ לְאִוִּן
 עוֹשֵׂי אִיחַ כִּי שָׂא עֲמֵק
 פִּי:
 לֵד (מִי פִיחַ מוֹלֵל שֶׁנֶּת)
 קִמְּנוּ לְאִוִּן עוֹשֵׂי אִיחַ
 כִּי שָׂא עֲמֵק פִּי:
 לֵד מִי פִיחַ שֶׁסָּם
 הָלֵל אֶת קִמְּנוּ עוֹשֵׂי
 אִיחַ כִּי שָׂא עֲמֵק פִּי:
 לֵב אִי מִי פִיחַ שֶׁסָּם
 הָלֵל כִּי וְיִפְדֵּי שֶׁהִיֵּל
 וְקִמְּנוּ עוֹשֵׂי אִיחַ כִּי
 שָׂא עֲמֵק פִּי:
 לֵב מִי פִיחַ שֶׁסָּם הָלֵל
 אֶת קִמְּנוּ עוֹשֵׂי אִיחַ
 כִּי שָׂא עֲמֵק פִּי:
 לֵב מִי פִיחַ:

לעזי רעס"י

דישטיפרייך
[דישטיפרייך]. להשרות.
ברישו"ן [קרישו"ן].
שחליים.
מינט"א. מנתה (צמח).
לזר"א. חלתית.

מִזְמַר רַעֲשׁ"י

עושי אנומלין בשבת.
 שהוא לשמות ואין עושי
 אלונטי. שהוא לרפואה
 להטות כשיצאין מבית
 המרחץ כדמפרס (ע"ז ל').
 ומים צלולין. שנשאבו
 ועמדו צללי או לא ומים
 להיות צלולים, ויפני העליונים
 נחת במקנת (שם).

רב נסים גאון

אין שורין את הכרשינים.
גרס' בגמ' דבני מערבא תני
אין שורין את הכרשינים
משום בורר, ולא שפין אותן
משום דש, אין כוברים את
התבן משום מרקד.

ר' יוסף זימנא חדא עליה בתר מר עוקבא לבי באני כי נפקי אתאי אשקין החמרא חד כסא וחשא מבינתא דראשי ועד טופרא דכרעי ואי אשקין כסא אחרינא הואי מסתפינא דלמא מנכו לי מזכותא דעלמא דאתי והא מר עוקבא דשתי כל יומא שאני מר עוקבא דדש ביה: **מתני'** אין שורין את החילתית בפושרין אבל גותן לתוך החומץ ואין שולין את הכרשינין ולא שפין אותן אבל גותן לתוך הכברה או לתוך הכלכלה אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננו על גבי מקום גבוה בשביל שירד החומץ אבל נוטל הוא בכברה וגותן לתוך האיכוס: **גמ'** איבעיא להו שרש מאי תרגמא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף שרש חייב חטאת א"ל אביי אלא מעתה שרש אומצא במיא הכי נמי דמיחייב אלא אמר אביי "מדרבנן שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול בעא מיניה רבי יוחנן מר' ינאי מהו לשרות את החלתית בצונן א"ל אסור והא אנן תנן אין שורין את החלתית בפושרין הא בצונן מותר א"ל "א"כ מה בין לי ולך מתניתין יחידאה היא דתניא ^א אין שורין את החלתית לא בחמין ולא בצונן רבי יוסי אומר בחמין אסור בצונן מותר למאי עבדי ליה ליוקרא דליבא רב אחא בר יוסף חש ביוקרא דליבא אתא לקמיה דמר עוקבא א"ל זיל שתי תלתא תיקלי חילתתא בתלתא יומי אזל אישתי חמושא בשבת ומעלי שבת לצפרא אזל שאל בי מדרשא אמרו ליה תנא דבי רב אדא ואמרי לה תנא דבי מר בר רב אדא 'שותה אדם קב או קביים ואינו חושש אמר להו לשתות לא קמיבעיא לי כי קא מיבעיא לי לשרות מאי אמר להו רב חייא בר אבין בדידי הוה עובדא ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה ולא הוה בדיה אתאי שאילתיה לרב הונא ואמר הכי קאמר רב שורה בצונן ומניה בחמה כמאן דשרי 'אפילו למאן דאסר ה"מ היכא דלא אישתי כלל אבל הכא כיון דאישתי חמושא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן מיסתמך ואזיל רב אחא בר יוסף אכתפיה דרב נחמן בר יצחק בר אחתיה א"ל כי מטין לבי רב ספרא עיילנא כי מטו עייליה בעא מיניה מהו לכסכוסו כיתניתא בשבתא לרכוכי כיתניתא קא מיכוין ושפיר דמי או דילמא אולודי חוורא קמיכוין ואסיר א"ל 'לרכוכי קא מיכוין ושפיר דמי כי נפק אתא א"ל מאי בעא מר מיניה א"ל בעי מיניה מהו לכסכוסו כיתניתא בשבתא ואמר לי שפיר דמי ותבעי ליה למר סודרא סודרא לא קא מיבעיא לי דבעי מרב הונא ופשיט לי ^א ותיפשיט ליה למר מסודרא א"ל 'התם מיחוי כי אולודי חוורא הכא לא מיחוי כאולודי חוורא אמר רב חסדא האי כיתניתא משלפן

מטים. כי הא ד"ר זירא בפרק חבית מאי מרוב כגון אֶלֶסְכוּסֵי מאני. וכי הא דתנן בפרק האשה שהיא עושה צרכיה צריכה לכסס ג' פעמים על כל דבר דבר, ואמרין חד ואיתוי תתש, ואן דלמא אטטוי ואיתוי תרי, חילוק. וכן עוד מפורש בתלמוד א"י בענין מליך ומביא בשבילך. כיוחא שמענין דליכנסו ענין שמענין הוא ומתקורן הבגד, פ"י ויכשלוכו מתשטן, וכדאמרין אמר רב כנא, ואיתויא רב ביהודה שיש טעל בגדו ומכנסכו מפנינ. ומדקרי להאי כיתונא, כיתונא מינה דסודרא כיתונא, ולא יתא לומר ויכשלוכו אמר רב היל' ללמוד פשתים כנא, והדבר דרוק כיתונא ואיתי אלא צמר גזל שזה קרוב לו, ופשת רב חסדא דליכניו מכיוון ושירי. אמר רב חסדא איה כיתונא